

ויותר לא היתה (להיות), ולא נראתה תועלתה של החכמה, ומשום השטות מאיר יותר, ומאירים לו יותר. זהו שכתוב שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם, מן הסכלות סתם. וכך למטה, אלמלא לא היתה שטות מצויה בעולם, לא היתה החכמה מצויה בעולם.

והינו שרב המנונא סבא, פשהיו לומדים ממנו החברים סודות החכמה, היה מסדר לפנייהם פרק של דברי שטות, כדי שתבא תועלת לחכמה בשבילו. זהו שכתוב (קהלת י) יקר מחכמה ומפבוד סכלות מעט, משום שהיא התקון של החכמה וכבוד החכמה. ועל זה כתוב, ולפי נהג בחכמה ולאחזו בסכלות.

רבי יוסי אמר, יקר מחכמה ומפבוד, פלומר, כבוד החכמה והנוי שלה והיקר של הפבוד שלמעלה מה הוא? סכלות מעט, מעט של שטות, מראה ומגלה את כבוד החכמה והפבוד של מעלה יותר מכל דרכי העולם.

ביתרון האור מן החשך, תועלת הנהורא לא אתייא (נ"א אתחורא) אלא מן חשוכא. (ילעולם) תקוונא דתוורא מאי היא. אוכמא, אלמלא אוכמא לא אשתמודע תוורא, ובגין אוכמא, אסתליק תוורא ואתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, דלא ידע אינש טעמא דמתיקא, עד דטעים מריא, מאן עביד להאי מתיקא. הוי אומר האי מריא. והיינו דכתיב, (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה האלהים. וכתיב (ח"פ ע"א) טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ירך.

האנא בכמה דרגין אתקרי בר נש: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם. (משום) אדם: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם, (משום) שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (שם ט) כי בצלם

לא הנה (לנוי), ולא אתחזיא תועלתא דחכמתא. ובגין שטותא אתנהיר יתיר, ונהירין ליה יתיר, הדא הוא דכתיב שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם, מן הסכלות סתם. וכך לתתא, אלמלא לא הנה שטותא שכיח בעלמא, לא הוי חכמתא שכיח בעלמא.

והיינו דרב המנונא סבא, פד הוו ילפין מגייה חברייא רזי דחכמתא, הנה מסדר קמייהו פרקא דמלי דשטותא, בגין דייתי תועלתא לחכמתא בגיניה. הדא הוא דכתיב (קהלת י) יקר מחכמה ומפבוד סכלות מעט, משום דהיא תקוונא דחכמתא, ויקרא דחכמתא. ועל דא כתיב, ולפי נהג בחכמה ולאחזו בסכלות. רבי יוסי אמר יקר מחכמה ומפבוד, פלומר יקרא דחכמתא ונוי דילה, ויקרא דכבוד דלעילא, מאי היא. סכלות מעט. זעיר דשטותא אחזי וגלי יקרא דחכמתא וכבוד דלעילא, יתיר מכל ארחין דעלמא.

ביתרון האור מן החשך, תועלת הנהורא לא אתייא (נ"א אתחורא) אלא מן חשוכא. (ילעולם) תקוונא דתוורא מאי היא. אוכמא, אלמלא אוכמא לא אשתמודע תוורא, ובגין אוכמא, אסתליק תוורא ואתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, דלא ידע אינש טעמא דמתיקא, עד דטעים מריא, מאן עביד להאי מתיקא. הוי אומר האי מריא. והיינו דכתיב, (קהלת ז) גם את זה לעומת זה עשה האלהים. וכתיב (ח"פ ע"א) טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ירך.

האנא בכמה דרגין אתקרי בר נש: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם. (משום) אדם: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם, (משום) שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (בראשית ט) כי בצלם